

Protocol overgang doublure

Doel van dit protocol

Kan een kind overgaan naar een volgende groep of blijft het zitten? Met dit protocol willen we vastleggen hoe wij als school omgaan met de beslissing om een leerling al dan niet naar een volgende groep te laten overgaan. Anders gezegd: wanneer gaat een kind over en wanneer blijft het zitten?

Uitgangspunten ten aanzien van het zitten blijven

- Bij voorkeur blijven kinderen niet zitten. Mogelijk is een individuele leerlijn met een aangepast programma en/of een ontwikkelperspectief een alternatief. Hier gaat dan een onderzoek aan vooraf.
- Zitten blijven moet zo min mogelijk voorkomen, het moet dus echt de beste oplossing zijn voor de problemen van het kind
- Wij laten een kind alleen dán zitten wanneer de verschillen tussen de aangeboden lesstof en de mogelijkheden van het kind om deze te verwerken te groot worden. Daarbij kijken we naar verschillende factoren, met name cognitieve ontwikkeling (kennis), werkhouding, sociaal-emotionele ontwikkeling en motorische ontwikkeling. Heel belangrijk: we laten een kind alleen maar zitten als er meerdere factoren een rol spelen.
- Wij laten een kind alleen dán zitten wanneer wij verwachten dat het kind in deze groep een sterkere ontwikkeling doormaakt dan wanneer het naar de volgende groep zou gaan.
- In principe blijft een kind niet meer dan één keer in zijn schoolloopbaan zitten. Wanneer een tweede doublure wordt overwogen, vindt deze beslissing in overleg met de directeur plaats.
- Wanneer een doublure in de onderbouw de beste oplossing lijkt, dan stellen wij die niet uit tot de bovenbouw. Wij achten doublures in de onderbouw over het algemeen effectiever dan doublures in de bovenbouw.
- Als een kind blijft zitten moet er een plan worden gemaakt voor het kind: wat gaan we dit jaar doen en wat willen we bereiken? Bijvoorbeeld:
 - meer zelfvertrouwen/minder faalangst
 - betere concentratie
 - betere sociale vaardigheden
 - betere werkhouding
 - betere leerprestaties
 - inhalen van de achterstand

Het schrijven van dit plan is de verantwoordelijkheid van de intern-begeleider in overleg met de betrokken leerkracht en evt. die uit het komende schooljaar.

Criteria die gehanteerd worden bij de overgang naar een volgende groep

Zoals opgemerkt kijken we naar verschillende factoren: cognitieve ontwikkeling (kennis), werkhouding, sociaal-emotionele ontwikkeling, motorische ontwikkeling. Voor een deel gaat het hierbij om subjectieve inschattingen van de leerkrachten. Waar mogelijk laten we ons hierbij echter ondersteunen door objectieve gegevens uit testen en toetsen die we de leerlingen afnemen. Zo krijgen we een zo volledig mogelijk totaalbeeld van de leerling. Let op: de beslissing om een kind wel of niet te laten zitten wordt genomen n.a.v. de uitgangspunten. De criteria dienen als checklist. Een onvoldoende profiel betekent dus niet per definitie een doublure.

Uitwerking

* Indien er ontwikkelingsproblemen zijn worden ouders uitgenodigd voor een gesprek over een evt. doublure. Deze gesprekken vinden plaats tijdens de spreekavonden of in een tussentijds gesprek, maar uiterlijk tijdens de spreekavonden in maart/april. Hiervoor plant de leerkracht minimaal 20 minuten.

* Er wordt binnen 6 weken een vervolgspraak gepland waarbij de mogelijkheid van doublure nogmaals wordt besproken.

Er wordt een voorlopig besluit genomen t.a.v. doubleren.

* Afhankelijk van het proces dat de leerling doorloopt, kunnen er één of meerdere gesprekken plaatsvinden tussen ouder(s)/verzorger(s) en leerkracht of tussen intern begeleider, leerkracht en ouder(s)/verzorger(s).

* In mei/juni is een afrondend gesprek tussen groepsleerkracht(en) en intern begeleider.

*De leerkracht maakt tijdens het laatste spreekuur het definitieve standpunt bekend aan de ouder(s)/verzorger(s).

Communicatie

Indien een kind blijft zitten is de communicatie hierover naar het kind en de groep heel belangrijk. Hierover moeten zorgvuldige afspraken tussen de leerkracht en de ouders worden gemaakt: wie stelt het kind op de hoogte van de doublure en op welk moment? En hoe wordt de beslissing gecommuniceerd naar de groep?

Na afloop

Wanneer een kind eenmaal is blijven zitten wordt er na 6 weken in het nieuwe schooljaar een afspraak gepland tussen de leerkracht, de IB-er en de vorige leerkracht. Tijdens dit overleg wordt de voortgang besproken.

Ten slotte

De school heeft het laatste woord in de beslissing om een kind te laten zitten blijven. Dit gebeurt echter altijd na zorgvuldig overleg met de ouders van het kind.

Protocol doublure groep 2

De Groene Oase werkt met heteroogeen samengestelde kleutergroepen. Dat betekent dat kinderen uit de groepen 1 en 2 bij elkaar in de klas zitten. De tijd die kleuters in groep 1 en 2 doorbrengen kan sterk verschillen. Kleuters, die bijvoorbeeld jarig zijn in mei zitten doorgaans 2 jaar in groep 1/2. Najaarskinderen (jarig in oktober, november en december) kunnen ofwel bijna drie jaar ofwel ruim anderhalf jaar in de kleutergroep zitten. De inspectie geeft aan dat kinderen in beginsel binnen een tijdvak van 8 aaneensluitende jaren het primair onderwijs doorlopen en hanteert daarbij 1 januari als grens. Dat wil zeggen dat zij ervan uitgaat dat kinderen, geboren voor 1 januari in principe doorstromen naar groep 3 in het jaar waarin zij 6 worden. Daarbij stelt zij echter ook dat het ontwikkelingsproces en het welbevinden van kinderen niet verstoord mag worden. Op De Groene Oase wordt ieder kind dat jarig is tussen 1 oktober en 1 januari met extra aandacht geobserveerd. Afhankelijk van de ontwikkeling maken we een inschatting of het kind doorstroomt naar groep 3 of nog een jaar in groep 2 blijft. In dat geval spreken wij niet van doublers. De school vindt het contact met ouders over dit onderwerp van het grootste belang. Het is ons doel om samen tot een keuze komen. Wanneer er echter geen overeenstemming kan komen, neemt de school de uiteindelijke beslissing.

Wanneer kinderen tussen 1 januari en 1 oktober jarig zijn, kan het voorkomen dat versnellen of verlengen wenselijk is. Dit heeft vooral te maken met het wel of niet bevorderen van doorgaande ontwikkeling van kinderen. De voortgang in ontwikkeling is bepalend, niet de kalenderleeftijd. Verlenging van de kleuterbouw mag geen zitten blijven inhouden, maar moet een voortgang zijn van wat een kind al kan. Het kind moet de kans krijgen om te starten met het leesproces. Op De Groene Oase wordt de keuze voor verkorting of verlenging duidelijk gemotiveerd en beargumenteerd. In beide gevallen stellen we een duidelijke doelstelling vast en omschrijven we de aanpak in een groeps- of handelingsplan.

Halverwege groep 2 (in januari) stellen we ons de vraag of er sprake is van een doorgaande ontwikkeling van een kind bij een overgang naar groep 3.

- o Soms zijn kinderen in groep 2 nog zo gericht op spelen en open onderwijssituaties dat de overgang naar groep 3 te abrupt is en geen doorgaande ontwikkeling kan garanderen.
- o Soms is er sprake van specifieke ontwikkelingsproblemen of ontwikkelingsstoornissen. Dat betekent dat we de overgangsbepaling van groep 2 naar groep 3 zeer overwogen moeten nemen.

In groep 2 kan onderscheid gemaakt worden tussen kinderen:

- o Kinderen die zich volgens verwachting ontwikkelen
- o Kinderen met een beperkte ontwikkelingsmogelijkheid
- o Kinderen die op 1 of meerdere ontwikkelingsgebieden meer dan een half jaar achterstand hebben
- o Kinderen die nog geen zes jaar zijn maar verder zijn dan hun leeftijdsgenoten

Het signaal

Het serieus nemen van een overgangsbepaling begint bij ons in januari van het groep 2 jaar. Naast de gegevens uit het leerlingvolgsysteem (observaties, registraties en handelingsplan(en)) nemen we in januari de Cito-toetsen Taal voor kleuters en Rekenen voor kleuters af.

Als een kind onvoldoende scoort op deze toetsen en op 1 of meerdere van de volgende ontwikkelingsgebieden overwegen we doublure:

- o Taalontwikkeling (luisteren, spreken, schriftoriëntatie, auditieve waarneming)
- o Taal/denken /tijd
- o Rekenen (kenmerken van kleur en nuances, vorm, classificeren, grootte, seriëren, vergelijken, tellen, getallen, meten en wegen)
- o Ruimtelijke oriëntatie (oriëntatie op het eigen lichaam, oriëntatie in de ruimte, relaties in ruimte, het platte vlak)
- o Visuele waarneming (visuele discriminatie, analyse en synthese, visueel geheugen)
- o Motorische ontwikkeling (grote en fijne motoriek)
- o Sociale ontwikkeling (sociaal gedrag)
- o Gedrag m.b.t. spel en werkhouding (vrij spel en werkhouding)

Bij kinderen die op 1 of meerdere ontwikkelingsgebieden onder hun leeftijdsniveau presteren, volgen we de procedure voor een eventuele overgang van groep 2 naar groep 3 die hieronder beschreven staat:

Procedure

Stap 1.

Tijdens de informatieavond aan het begin van het schooljaar stellen we de ouders op de hoogte van de te volgen procedure t.a.v. overgang van groep 2 naar 3. Er wordt verteld dat het ontwikkelingsproces van de kinderen voorop staat en dat er regelmatig overleg is tussen ouders en school over de ontwikkeling van hun kind.

Stap 2

- In januari en mei/juni wordt bij alle leerlingen van groep 2 de Cito-toetsen "Taal voor kleuters" en "Rekenen voor kleuters" afgenomen. Het resultaat van de najaarskinderen moet een hoge score B of A zijn. Op de observatielijsten "Taalaspecten" en "leesvoorwaarden" mag er op geen van de onderdelen sprake zijn van uitval.
- De sociaal-emotionele en ontwikkelingspsychologische gegevens worden meegewogen. Sociaal-emotioneel moet een kind zodanig functioneren dat het goede aansluiting kan vinden bij de andere leerlingen binnen groep 2 of 3. Ze moeten toe zijn aan het gerichte leren en complexere taken aankunnen. Aandacht voor de volgende ontwikkelingsaspecten: zelfvertrouwen, welbevinden, zelfstandigheid, taakgerichtheid, concentratie, motivatie. (zie de lijst risicokleuters)

Stap 3

Ouders worden uitgenodigd voor een gesprek, waarin wij onze twijfels mededelen of het kind met ingang van het volgend schooljaar wel met groep 3 kan beginnen. Deze gesprekken vinden plaats tijdens de spreekavonden of in een tussentijds gesprek, maar uiterlijk tijdens de spreekavonden in maart/april. Hiervoor plant de leerkracht minimaal 20 minuten.

We geven in het gesprek met ouders aan wat we in de periode januari tot het eind van het schooljaar gaan doen om de ontwikkeling van het kind te stimuleren en op welke wijze men daar thuis eventueel aan bij zou kunnen dragen.

Stap 4

- In februari wordt bij alle kinderen in groep 2 de februariscreening afgenomen.
- In mei/juni wordt bij alle leerlingen van groep 2 de Cito-toetsen "Rekenen voor kleuters" en "Taal voor kleuters" afgenomen. Het resultaat van de najaarskinderen moet een hoge score B of A zijn. Op de observatielijsten "Taalaspecten" en "Leesvoorwaarden" mag er op geen van de onderdelen sprake zijn van uitval.

In mei/ juni vindt het oudergesprek plaats, waarin we als school beargumenteerd advies geven voor verlenging of doorstroming. In nauw overleg met de ouders wordt de uiteindelijke keuze bepaald. We streven naar een besluit dat door iedere betrokkene gedragen wordt. Het schooladvies is echter bindend.

Stap 5

Als er sprake is van verlenging of verkorting stellen we de argumenten op schrift. De argumenten en mening van de van de ouders wordt eveneens vermeld. Er worden doelstellingen voor het komende jaar geformuleerd d.m.v. een individueel handlingsplan.

Leerlingenzorg

In oktober van het hierop volgende jaar zal onderzocht worden hoe het gaat met de kinderen waarvoor het bovenstaande is uitgevoerd. Dit gebeurt tijdens de groepsbespreking.